І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXIV. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1958 ЦЕНТІВ 12 CENTS TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 235. VOL. LXV.

ДОЛЛЕС ОБСТОЮЄ КОНЕЧНІСТЬ ВТРИМАННЯ ВІЙСЬК ЗДА В ЗАХ. НІМЕЧЧИНІ І БЕРЛІНІ

ВИЗНАННЯ КОМІНІСТИЧНОГО КИТАЮ БУЛО Б СМЕРТЕЛЬНОЮ ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ ВІЛЬНИХ НАЦІЙ В АЗІЇ І НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Сан Франсіско, Каліф. — Державний секретар Джан Фостер Доллес, виступаючи на зборах Торговельної Палати Каліфорнійського стейту торкнувся з одного боку захтуалізованої тепер справи Берліну і з другого боку з'ясував становище ЗДА до проблеми визнання комуністичного Китаю. Якщо йде про берлінську кризу, то за словами Доллеса, Західній Берлін був показом того, чого можуть досягти вільні люди у вільних умовинах. Водночас із цим Доллес ствердив дуже рішуче, що присутність американських збройних сил у Берліні, глибоко посередині совєтської окупаційної сили, так же само як і наявність американських військ у Західній Німеччині, є суттєвою для миру і безпеки З'єдинених Держав, бо вона є постійною пригадкою Совєтам, що ЗДА готові зареагувати кожної хвилини на випадок такої чи іншої агресії. В дальшому державний секретар ствердив, що визнання комуністичного Китаю може стати поважною загрозою для політичних, економічних й оборонних інтересів ЗДА і підкреслив, що під сучасну пору не може бути ніякої мови про те, щоб ЗДА змінили будь в чому свою політику у відношенні до Пейпінгу. Разом із цим Доллес присвятив багато уваги сугестіям, щоб З'єдинені Держави відкрили для себе торговельний ринок у комуністичному Китаю. Його зав ваги в цій справі в журналістичних колах трактують, як пересторогу вбік тих американських промисловців і торгівців, що виявляють щораз більше зацікавлення справою відновлення давних і прибуткових американсько-китайських торговельних зв'язків. Згідно з твердженням Доллеса, політичне визнання комуністичного Китаю буде смертельним ударом для всіх некомуністичних урядів на Далекому Сході і вможливить комуністам встановити владу над ворожими тепер до комунізму і дружніми до З'єдинених Держав Америки країнами. Якщо комуністичний Китай буде визнаний і допущений до Об'єднаних Націй, то цілий Пацифік перейде під панування ворожих сил й американці будуть змушені відтягнути границі своєї оборонної системи до власного континенту. Встановлення торговельних взаємин з комуністичним Китаєм поставить автоматично під загрозу всю дотеперішню американську торгівлю з не-комуністичними країнами Далекого Сходу, що досягла вже сьогодні 2.500.-000.0000 долярів річного обороту. Кільканадцять чи кількадесять мільйонів долярів, що їх могла б дати торгівля з червоним Китаєм в ніякому випадку не зрекомпенсує користей, що їх уже дає торгівля з не-комуністичними країнами.

Армія випускає нову ракету на Місяць

Кокоа Біч, Флорида. — Армія закінчила підготову до випущення нової ракети на Місяць з летунської бази в Кейп Канаверал, щоб зібрати якнайбільше відомостей про умови летунських подорожей по космічних просторах. Час випущення нової ракети тримають в таємниці, але науковці знають, що від півночі в п'ятницю 5-го грудня впродовж трьох або чотирьох днів положення Місяця й Землі буде найкраще для того, щоб можна було випускати ракету із штучним сателітом в район Місяця. До нового випущення армія вживатиме 65 стіп завдовжки ракети „Юпітер", яка повинна долетіти до Місяця, що буде в той час віддалений від Землі на коло 250,000 миль. Це вже буде четверта американська проба випустити ракету на місяць; три попередні переводило летунство, і з них тільки одна проба частинно вдалася, коли ракета долетіла на висоту 79,120 миль від Землі. Під час дієї проби будуть присутні такі фахівці керованих ракет, як д-р Вернгер фон Бравн, генерал майор Джан Б. Медаріс та ще деякі інші науковці німецького походження, які працюють в Редстовн арсеналі в Гантсвіллі, Алабама. Буде присутній і голова Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації Т. Кейт Гленнен.

Ліберали об'єднуються з демократами для поборювання Ніксона

Ню Йорк. — Містоголова Ліберальної партії в Нюйоркському стейті Алекс Ровз заявив на зборах в готелі „Статлер - Гілтон", що вже тепер треба починати вести виборчу кампанію за вибір президента в 1960 році. Він також домагався, щоб „відбудувати працездібну коаліцію лібералів із демократами, щоб поборювати кандидатуру віце-президента Ричарда М. Ніксона в 1960 році". Ровз казав, що республіканці напевно наймецують на свого кандидата Ніксона, який вже тепер є їхнім „логічним кандидатом". Нюйоркський стейт має 45 електорських голосів, і тому може бути стрижнем під час вибору президента. Демократичні голоси Ню Йорку будуть ще важливіші, якби прийшло до розходження між демократами з півдня і півночі внаслідок різного становища до охорони громадських прав.

Армія плянує випродукувати газ, від якого засипляли б ворожі вояки

Ню Йорк. — Визначний фахівець від модерної зброї заступник шефа артилерії генерал майор Август Шомбурґ промовляв на зборах Т-ва Приятелів Артилерії в готелі „Валдорф-Асторія" і сказав, що армія сподівається випродукувати такий газ, який змушував би до сну ворожих вояків, не роблячи їм жадної шкоди. Генерал Шомбурґ показував присутнім фільм, на якому діяв такий газ, який так діяв на кота, що він боявся миші і від неї втікав. „Це було б дуже гарно, казав ген. Шомбурґ, коли б можна було хоч частину війни вести, не вбиваючи і не поранюючи нікого ані не нищачи майна". Це можна б осягнути, коли б вдалося винайти такий газ, який змушує до сну людей або послаблює їхню волю спротиву.

Зіффрен закликає демократів відбути конвенцію в Каліфорнії

Вашингтон. — В першому дні нарад (4-го грудня) Демократичного Крайового Комітету промовляв представник Каліфорнії Пол Зіффрен, який закликав своїх співпартійців, щоб Крайову Номінаційну Конвенцію в 1960 році відбули в Каліфорнії, де демократи здобули великі впливи під час останніх виборів. Зіффрен казав, що демократи повинні шукати підтримки в західних стейтах, і тим трохи унезалежнитися від того тиску Півдня, який тяжить на демократичному проводі. Наради демократичного комітету триватимуть аж до неділі, і на цих нарадах вже мали б вирішити, де буде номінаційна конвенція. Такі міста запрошують демократів до себе: Сан Франсіско, Лос Анджелес, Ню Йорк, Филаделфія, Атлантик Сіті, Н. Дж., і Маямі (Флорида).

Зорганізоване робітництво за збільшення мінімальної платні за годину праці

Вашингтон. — Зорганізоване робітництво вже тепер почало боротьбу за збільшення мінімальної платні за одну годину праці на 25 центів, це значить з теперішнього одного доляра до $1.25. Одночасно Американська Федерація Праці-Конґрес Індустрійних Організацій веде боротьбу за те, щоб мінімальна платня відносилась до майже нових 10 мільйонів робітників і робітниць, які тепер не користають з закону про мінімальну платню. АФП-КІО і Крайова Ліга Консументів мають відзначувати 20-річчя закону про мінімальну платню на зборах, на яких промовлятимуть такі ліберальні політики до робітничого світу, як колишній секретар праці за президентури Ф. Д. Рузвелт і відомий економіст — прихильник збільшування федеральних видатків для зросту економіки Ліон Кейзерлінґ.

Шпигун Розенберґ передав був СССР плян побудови атомового літака

Ню Йорк. — Недавні вістки про те, що в СССР випродукували атомовий літак, пригадали колишньому прокураторові в Ню Йорку Майлесові Дж. Лейнові, який був присутній на розправі шпигунів Джуліюса і Етелі Розенберґів, що Розенберґ видав плян побудови атомового літака СССР, як про це зізнавав його шурин шпигун Ґрінґлесс. Ґрінґлесс казав таке: „Він, Розенберґ, казав мені в присутності одного нашого чоловіка, що вже є розв'язана проблема продукції атомового літака, як про це свідчить математичний рахунок". Розенберґ дістав цей плян від „науковців" цієї країни і передав його до Москви, де його могли використати, хоч американські офіційні чинники не вірять, щоб СССР вже мав готовий атомовий літак.

Торговельний дефіцит Канади зменшується

Оттава. — Домініяльне статистичне бюро стверджує, що торговельний дефіцит поважно зменшується за урядування прем'єра Джана Діфенбейкера. І так в перших 10-ох місяцях цього року торговельний дефіцит становив 241,600,000 долярів, бо в в тому часі привезено товарів на суму 4,313,400,000 долярів, а вивезено на суму 4,071,800,000 долярів. В тому самому часі 1957 року дефіцит становив 733,300,000 долярів. В жовтні цього року експорт збільшився на 12 відсотків в порівнянні з жовтнем 1957 року, а імпорт збільшився тільки на 4 відсотки в тому самому часі. В жовтні ц. р. привезено товарів на суму 449,200,000 (479,600,000 в 1857 році), а вивезено на суму 455,300,000 (405,700,000 — в 1957 році).

Охолоджують шлунок для припинення кровотечі з його виразки

Міннеаполіс, Міннесота. — В університетському шпиталі лікарі припиняли кровотечу з виразки на шлунку тим способом, що драстичним способом охолоджували шлунок пацієнта. При допомозі холодного розчину алькоголю в воді, який через рот впомповували до шлунка, значно охолоджували температуру шлунка без одночасного охолоджування решти тіла. Покищо досліди переводили на жабах і собаках і вони були успішні. Тепер треба б цю методу лікування виразки (ульцера) випробувати на людях. Досі стверджено, що зменшення температури шлунка давало зменшення болів шлунка, на якому була виразка.

Греція програла справу Кипру в ОН

Архиєпископ Макаріос, духовий і політичний провідник 400.000 кипрських греків, який перебуває в Ню Йорку у зв'язку з дебатою над проблемою Кипру на терені Об'єднаних Націй.

Об'єднані Нації. — Греція програла в четвер 4 грудня ц. р. в своїх зусиллях дістати підтримку Об'єднаних Націй для концепції незалежности середземно - морського острова Кипр та його неподільности. Покищо сталось це на терені Політичної Комісії Генеральної Асамблеї. Греція сама відкликала свою резолюцію, яка поручала незалежність Кипру, побачивши, що та резолюція не має ніяких шансів успіху. Вона приєдналась до резолюції Індії і дев'ятьох інших країн, яка пропонувала „самоуправу і цілість". Англія і Туреччина спротивились тій резолюції, вбачаючи в ній відкинення згори концепції поділу Кипру на грецьку і турецьку частини. Остаточно перейшла резолюція Ірану, яка дістала підтримку Англії і ЗДА та яка поручає переведення переговорів між „трьома безпосередньо заінтересованими урядами". Греція зголосила туди свої дві поправки, які проте стали безпредметові після зголошення Туреччиною контр - поправок. Переговори між представниками Індії і Ірану, щоб вистилізувати компромісову резолюцію, яка була б сприйнятлива для Англії, Греції і Туреччини, не вдалися. Іранську резолюцію прийнято 31 голосом „за", проти 22 і при 38-х, що стрималось. На Генеральній Асамблеї треба двох третіх голосів, щоб резолюція була зобов'язуюча. Іран твердить, що він приєднає для своєї резолюції додаткових членів, щоб здобути для неї більшість двох третіх. Греція голосувала „проти". Більшість приєдналась до резолюції Ірану після того, як англійський представник, коммодоре Аллан Нобл заявив, що Англія готова до переговорів з усіми, „навіть архиєпископом Макардіосом", який був учасником цих нарад у складі грецької делеґації. Американський амбасадор Генрі Кебот Ладж не забирав слова в дискусії, тільки коротко заявив, що голосуватиме за іранською резолюцією.

Ґвінея старається за прийняття до Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — Недавня французька західньо - африканська колонія Ґвінея, яка в референдумі 28-го вересня ц. р. голосувала проти проєкту нової французької конституції і цим самим заявилася за своєю самостійністю, на що згори погодилась була Франція, зголосила внесення на прийняття її до ОН. Голова Ради Безпеки ОН на місяць грудень, швед Ґуннар В. Ярінґ, заповів скликання Ради Безпеки в цій справі на найближчий понеділок або вівторок. До Ню Йорку прибув делеґат Ґвінеї Діяльльо Теллі, який у розмовах з журналістами закинув Франції, що вона старається не допустити Ґвінеї до ОН тому, щоб її прийняття не стало атракцією для сім французьких африканських колоній, які вправді заявились за перебуванням в державному зв'язку з Францією, але можуть змінити своє становище ще до 4-го лютого 1959 р. Речник Франції заявив, що він не є проти прийняття Ґвінеї до ОН, але покищо — мовляв — не відомо, як виглядатиме проголошення її федерації з Ґаною, який є уряд Ґвінеї та чи вона вже суверенна „де юре". Ґвінея старається дістати підтримку в усіх африканських і азійських країнах.

Під натиском Совєтів зрікся фінський уряд

Гельсінкі. — У Фінляндії настала криза уряду, як наслідок кількамісячної пресії збоку Совєтів, від яких Фінляндія залежна економічно. Від 29 серпня існував в Фінляндії коаліційний бряд, зложений з представників п'ятьох партій під головуванням прем'єра Августа Фаґерґольма. Комуністи були виключені з тої коаліції і Москва зараз почала виявляти своє невдоволення. Вона відкликала свого амбасадора Віктора Лебедєва „на інше становище" та не призначала нікого на його місце і зволікала з відновленням в жовтні ц. р. переговорів про продовження існуючого торговельного договору. 20 відсотків закордонної торгівлі Фінляндії залежить від СССР, а політично Фінляндія мусить рахуватися з СССР, будучи фактично на ласці Совєтів: з відкритими кордонами, без сильної армії, під самим боком Совєтів. Безпосередньою причиною кризи стала резиґнація міністра закордонних справ Йоганнеса Віроляйна з Аграрної партії та заповідь 4-х міністрів з тої партії, що вони хочуть виступити з уряду. Передбачають затяжну кризу.

Де Ґоль знову об'їздить Альжир

Альжир. — Французький прем'єр генерал Шарль де Ґоль прибув в минулу середу знову до Альжиру, вже п'ятий раз за останнього пів року. Цим разом цілі його приїзду на 5 днів дуже різні — політичні, військові і господарські. Його експеримент з виборами в Альжирі, які дали б дійсну політичну репрезентацію краю, не вдався, бо ані французькі військовики не запевнили дійсно вільних виборів, ані націоналісти-мусулмани не захотіли кандидувати до нового французького парляменту. Далі: де Ґоль оприлюднив призначення головного команданта французьких військ в Альжирі генерала Рауля Саляна генеральним інспектором війська Франції і тому актуальним стало не тільки призначення його військового наступника але й цивільного адміністратора, який перейняв би від ген. Салян адміністраційно політичні функції. Але — за твердженням часописів — найтруднішою сторінкою є здійснення обіцянок, даних де Ґолем в господарській і культурній ділянках. Де Ґоль обіцяв поділити між мусульман 625.000 акрів землі, збудування помешкань для 1.000.-000 осіб, створення варстатів праці для 400.000 осіб і викорінення неграмотности. Але кожне з цих завдань — страшенне складне.

АНГЛІЯ ПРОПОНУЄ НОВІ УМОВИНИ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ

Лондон. — Англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд висунув в парляментарній дебаті три точки, які стали б плятформою для договору з Совєтами в справі об'єднання Німеччини: 1) зобов'язання західних держав, що їхні війська не перейдуть теперішньої демаркаційної лінії і не вступлять на територію теперішньої Східньої Німеччини, 2) встановлення в Европі та, може, й поза нею широкої системи міжнародньої контролі з наземними станицями та летунською інспекцією, яка виключала б або бодай поменшила б небезпеку несподіваної атаки і 3) встановлення для деяких обширів — в даному випадку річ іде головно про середню Европу — докладно визначеної скількости військових континґентів та родів зброї. Англійський міністер закордонних справ заявив, що хоч Англія відкидає плян Хрущова щодо „вільного міста", яким мав би стати західній Берлін, проте готова перевести вичерпні наради з Совєтами над цілістю німецької проблеми, пов'язавши її з проблемою безпеки на европейському континенті. Все ж, що стосується з'єднення Німеччини, то англійський уряд далі підтримує принцип, що воно повинно відбутися на базі вільних виборів в Німеччині. Це становище англійського уряду було гостро атаковане соціялістичною опозицією, іменем якої виступав Енюрин Бівен, передбачений на англійського міністра закордонних справ на випадок соціялістичної перемоги в найближчих виборах. Він назвав концепцію вільних виборів в цілій Німеччині, як плятформи для її з'єдинення, „найкращою рецептою для зберігання Німеччини поділеною". Він твердив, що невтральна Німеччина, з якої вивели б свої війська однаково західні держави, як Совєти, лежить у більшому інтересі світу, ніж Німеччина в складі бльоку НАТО. Міністер закордонних справ Ллойд і міністер оборони Дункан Сандіс, навпаки, переконували, що виключення Німеччини з оборонної системи Заходу послабить Захід і дасть перевагу Совєтам з їхньою величезною наземною армією, та що тоді весь европейський континент практично буде зданий на совєтську ласку. Бівен назвав сучасну політику Англії повторюванням тої самої помилки, що її зробив колись консервативний уряд після першої світової війни, як дозволив Німеччині на відбудову своєї армії. — Тим часом в західньому Берліні канцлер Конрад Аденауер запевнив берлінців, що Західня Німеччина ніколи не виречеться Берліну. Аденауер приїхав до Берліну на політичні й господарські наради з керівниками міста та для підтримання своєї Християнсько - демократичної партії у виборах до берлінської міської ради, що відбудуться в найближчу неділю. Теперішнім посадником міста є соціяліст Віллі Брандт і християнські демократи стараються дістати більшість, щоб вибрати власного посадника. Все ж, у всіх зовнішних виступах і манифестаціях підкреслюється єдиний німецький фронт у справі Берліну. Так само англійські соціялісти заявились проти большевицького пляну щодо „вільного міста", як вивіски, за якою насправді прийшло б підкорення 2 і чверть міляйона берлінців комуністичному режимові.

Ґомулка закидає західній Німеччині „відкривання воріт до війни"

Варшава. — У центрі польського вуглевого промислу в Долішньому Шлезьку, в Ґлівіцах, польський комуністичний лідер Владислав Ґомулка виголосив в минулу середу 3-го грудня, напередодні дня св. Варвари, що є патроном польських вуглекопів, — велику промову з гострою атакою проти політики уряду Аденауера в Західній Німеччині. Ґомулка закинув тій політиці, що вона „відчиняє ворота для війни", вбачаючи загрозу для світу, та в першу чергу для Польщі, у факті відбудови західньо-німецької армії. Через те Ґомулка гостро атакував і Америку, як ніби покровительку „німецького мілітаризму". Ґомулка заявився за совєтським пляном перетворити західній Берлін у „вільне місто" і деклярував повну солідарність Польщі зі Східньою Німеччиною. Мовляв, заатакування Східньої Німеччини було б тотожне з заатакуванням Польщі. Велику частину своєї промови Ґомулка присвятив економічним проблемам Польщі, зокрема вугільній промисловості. Описуючи господарську скруту Польщі Ґомулка звернув увагу, що Польща мала наприкінці війни знищених 19.000 фабрик, 38% передвоєнної польської економіки перестало існувати, а згинуло 6 мільйонів поляків. Про грабіжницько - експуатаційну політику Совєтів Ґомулка не говорив.

В АМЕРИЦІ

● **Поліція стверджує**, що 14-річний хлопець Джеймс Вінер із Ґрейт Неку, Лонг Айленд, Н. Й., який убив свою матір, сестру, а потім себе самого, мав подостатком усього, чого тільки бажав, крім. родинного щастя. Його 47-річна мати була нервова і часто сварилася з своїм чоловіком і 27річною донькою Лорі.

● **Емеритований секретар Пресвітеріянської Ради Закордонних Місій**, о. д-р Артур Джадсон Бравн із Ню Йорку 3-го грудня відзначив 102-роковини з дня народження. Він є активним працівником в кемпусі Нюйоркського університету на Бронксі і скарбником своєї парохії.

● **Нюйоркський кардинал Френсіс Спеллман** і цього року святкуватиме Різдво з американськими вояками закордоном. 10-го грудня він буде гостем на різдвяній гостині в нюйоркському домі найдухів, після того полетить до Риму на Консисторію кардиналів, яка відбудеться 15-го грудня, а потім відвідає американських вояків у Німеччині, Ісляндії та Ґренляндії.

● **У Сан Дієґо**, Каліфорнія, злодії вломилися до ресторану, але знайшли в касі тільки $6.41. Зате вони з'їли 12 черешневих плячків, повний ґальон шоколядового мороженого, кільканадцять сендвичів і, випили півґальона помаранчового соку, 2 кварти молока та багато кави.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Митрополит Йосиф Сліпий**, всупереч повідомленням приватних осіб з Західньої України про його поворот до рідного села Заздрість у Теребовельщині, мав би находитися в Москві, куди його перевезли після звільнення з заслання. Так подає едмонтонський часопис „Українські Вісті".

● **Ген. Микола Капустянський**, який відбуває тепер поїздку по Канаді, перебував у днях 24 до 30 листопада у Вінніпеґу, де відвідав централю КУК й інші українські установи та організації, як теж представників провінціяльного уряду та посадника міста. В неділю, дня 30 листопада ген. Капустянський взяв участь у святкуванні 40-Річчя Листопадового Зриву.

● **Авторський вечір поета Павла Степа** відбувся дня 14-го листопада ц. р. в Літературно Мистецькому Клюбі „Козуб" у Торонті. Коротку доповідь про автора відчитуваних віршів і поеми - баляди „Брати" виголосив поет Б. Олександрів.

● **Пластова Станиця** в Шикаґо відзначила дня 23 листопада врочистим бенкетом сплачення набутого перед кількома роками Пластового Дому (т. зв. спалення морґеджу) як і набуття 400 - акрової посілости для пластових таборів у Висконсин, що її названо „Великий Луг". Під час бенкету, в якому взяло участь коло 300 осіб, зібрано 2,000 долярів на сплачення цієї площі.

● **Українка Євдокія Куриць** кандидує на становище радного (алдермана) міста Торонта в Канаді. Народжена в Саскачевані, вона говорить добре по українськи.

У СВІТІ

● **Іракський уряд** прийняв пропозицію єгипетського президента Ґамаля Абдуля Нассера — перевести „невтральне" слідство над публічно виголошеним президентом Тунісії Габібом Бурґуібою оскарженням, що він, Нассер, затіяв змову на життя Бурґуіби. Тунісія зірвала недавно дипломатичні взаємини з Арабською Республікою. Нассер назвав оскарження Бурґуіби „брехнею" і... звернувся з закликом до тунісців, щоб вони так поведися із своїм президентом, як це зробили змовники в Іраку з своїм королем Фейсалом, що його вбили.

● **З Лондону** виїздить до СССР Шекспірівський театр у повному комплеті своїх артистів на гостинні виступи в Москві і Ленінграді.

● **У Західньому Берліні** з великою парадою відкрито новий готель - хмародер, збудований американським готелевим маґнатом Гілтоном. Німецька комуністична преса назвала цей готель „символом уярмлення німців американським капіталом", а західньо - берлінська преса — „символом стабільности відносин під американською опікою". Понад 1,000 осіб із західньоберлінської „сметанки" і дипломатичних кіл взяли участь у балі в готелі Гілтона.

● **З табору інтернованих**, що знаходиться за 30 миль від столиці Дубліну, втекло 60 політичних в'язнів, членів нелеґальної Ірляндської Республіканської армії, яка в ім'я об'єднання Ірляндії, робить збройні випади і саботажі на території північної Ірляндії, що належить до Англії. Втеча сталася в той час, коли всі в'язні були на грищі, де відбувався футбольний матч. 44-ох в'язнів схоплено в довкільних лісах, 16 встигли скритися.

● **Броніслав Зелінський**, польський перекладач творів американського письменника Ернеста Геміґвея дістав листа, в якому Геміґвей призначує дол. 1.000 готівкою і весь чистий прибуток з розпродажу його творів у польському перекладі — як нагороду за найкращий польський літературний твір. Зелінський перебуває тепер в Америці і був в гостях у Геміґвея. Повідомлення про визначення цієї нагороди дістав голова польських письменників у Варшаві, Антоні Слонімскі.

● **Над островами Фіджі**, на Тихому океані шалів у минулий вівторок гураґан. Вітер віяв із силою понад 100 миль на годину, морські хвилі заливали острів далеко поза межу звичайного припливу. Знищено врожай збіжжя і овочів, перервано комунікацію, поруйновано доми. Є багато ранених, але тільки 1 убитий.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩЕ ОДНА ПЕРЕДИШКА

Передишка — це одно з московських слів, що їх большевицький режим ввів у політичне словництво. Його нинішній зміст такий, що коли не можна негайно осягнути намічену ціль, то треба відпочити, щоб зачерпнути віддиху, потрібного для дальшого наступу. Большевицька ціль — заведення „диктатури пролетаріяту" в цілому світі. Ця ціль залишається незмінною вже 41 рік. Тим часом накинено комуністичний режим не тільки народам колишньої царської Росії, але й багатьом іншим, в Европі й Азії. Проте, здійснення цієї завітної мрії Кремлю таке далеке й ефемерне, як було в жовтні 1918 року. І по нинішній день теоретики комунізму займаються спірним питанням: чи може тривко зберегтися комуністичний режим в державі, оточеній країнами капіталістичної системи, або сусідуючій з ними. Тому боротьбу за заволодіння світом ортодоксальні большевики вважали боротьбою за збереження комуністичної влади в самому СССР. Але ж відразу, в перших роках большевицької революції виявилось, що її гасла є виплином бажань, а не реальних можливостей. І саме тому прийшлось раз-у-раз проголошувати „передишки".

Передишкою був НЕП, передишкою були спорадичні „відлиги", задля осягання передишки придумано різні теорії, що їх в інший час клясифіковано б, як зламання комуністичних канонів. В ім'я такої передишки реактивовано в Совєтах виклятий у роках військового комунізму термін „демократія", відроджено російсько-патріотичну, фразеологію з культом великодержавницького російського минулого, викувано теорію про співіснування різних економічно-політичних систем. Кожна з тих теорій — це тільки тактичний засіб. Скорше чи пізніше відкидається дану теорію геть, як уже зайву, і закінчується передишку новим періодом репресій, новою зовнішньополітичною авантюрою, новим загостренням холодної війни.

У ноті Хрущова з 27 листопада ц. р. про конечність проголосити західній Берлін „вільним містом" дано шестимісячний реченець для здійснення цього пляну. Захід негайно зрозумів це, як проголошення Москвою нової передишки, коли тільки виявилось, що ЗДА, Англія і Франція і не думають відкликати своїх гарнізонів із західнього Берліну і недвозначно перестерігають, що ставлення труднощів у постачанні цих військ — може спричинити вибух війни. Хоча на Заході здають собі справу, що Совєти, прирівнявши Берлін до Квімою, не припинять уже свого крику „американці додому!" і вживатимуть усіх наймождивіших засобів, щоб осягнути ту ціль, проте теперішню шести місячну передишку вважається доброю нагодою для того, щоб плянувати протизаходи й водночас врозумлювати володарів Кремлю, щоб вони не провокували війни.

В минулий понеділок, 1 грудня ц. р. за американським сенатором Губертом Г. Гомфрі, який в п'ятницю прибув до Москви, без попередження приїхали до готелю і забрали його в Кремль на розмову з Хрущовим. Ця розмова тривала 8 годин, з яких 6 годин тільки у приявності російського перекладача. Як виходить із скупих інформацій, що їх покищо дав Гомфрі про зміст цієї зустрічі, ціллю Хрущова було переконати свого розмовця в потребі „співіснування". Один із засобів, що його Хрущов бачить в такому співіснуванні, це — тісніші торговельні взаємини, і тому в останніх двох годинах тієї розмови брав участь також Атанас Мікоян. Але ось майже одночасно на Політичній Комісії Об'єднаних Націй в Ню Йорку головний совєтський делегат Аркадій Соболєв дав характеристичну ілюстрацію, як большевики уявляють собі оте співіснування і проповідуване ними мирне „суперництво ідей", в якому — як недавно чванькувато запевняв Хрущов — „напевно" виграє комуністична ідея. У відповідь на заклик американського представника, щоб Москва скасувала пресову цензуру бодай для закордонних кореспондентів в СССР, щоб вона перестала заглушувати закордонні радіопередачі і допустила вільний продаж в СССР закордонної преси, Соболєв заявив рішуче, що всього цього не буде і залізна заслона буде надалі збережена. Він назвав усі ці диктаторсько-поліційні засоби большевицького режиму „обороною проти підривних дій", якими хочуть „позбавити совєтських громадян благодатей соціялістичного устрою".

Отож в большевицькій практиці всі передишки та відлиги мають свої чітко означені межі. Вони припиняються і кінчаються тоді, коли треба зректися терору і перейти до метод нефальшованої демократії. Берлінська передишка придумана на те, щоб ще два з чвертю мільйона людей загнати за залізну заслону, щоб затулити ще одно віконце, що існує між Сходом і Заходом і створити нову базу для своїх агресивних цілей. Кожну нову совєтську передишку вільні люди хочуть використати для поширення людських свобод. Москва ж кожну таку передишку розглядає як етап для скріплення режиму, для загострення політики.

Людмила Коваленко

НАВКОЛО З'ЇЗДУ ПИСЬМЕННИКІВ

З'їзд письменників, що його вирішило скликати Об'єднання „Слово", насуває багато думок, сумнівів і надій . . . Що нашим літераторам давно треба мати організацію, яка об'єднувала б їх, це, здається, факт незаперечний. Але одразу ж постає питання, чи допоможе такій організації те, що з'їзд скликає саме Об'єднання „Слово". За кілька років свого існування, „Слово" об'єднало навколо себе невелику групу письменників і поетів, при чому дійовою, так би мовити, силою „Слова" є молодь, поети-модерністи, які в той же час пробують своїх сил і в прозі — також модерністичній. Гуртуються вони навколо Ю. Дивнича, який є організатором „Слова" (принаймні, це він запрошував мене вступити туди) і в той же час редактором „Літ. Газети", яку видає „Сучасна Україна".

Друга неясна справа, це так би мовити, „передрішеність" наслідків з'їзду письменників. „Слово" не тільки бере на себе ініціятиву скликання з'їзду, але вже наперед вирішує, що з'їзд не може ухвалити створення ніякої іншої організації, крім „Слова". При цьому „Слово" розіслало разом із запрошеннями на з'їзд і свій статут, і зазначило, що коли запрошений підпише статут, то вже автоматично стане членом „Слова". Отже, знову якийсь неприємний присмак трюку з метою збільшити все те саме „Слово", що, як видно, ніяк не може набрати сили само по собі, органічно.

Третя проблема, яка плутає далеких від лаштунків з'їзду людей, це загальний, непартійний, нікому не підвладний літературний орган-журнал, квартальник чи альманахи. Після блискучо редагованої Шерехом „Арки" в Мюнхені — не маємо сьогодні подібного журналу. Правда, Дивнич був видав „Збірник" (якщо не помиляюсь, за допомогою УВАН), але поскільки його цікавить публіцистика, то й „Збірник", крім „Мани" Докії Гуменної, мав науково-аналітичний характер. А ми говоримо про з'їзд письменників і про літературний орган.

Навіть „Літературна Газета" не зуміла стати справді літературною, і заповнює свої сторінки мемуарами, історією, критичними статтями про мистецтво. Це все добре і цікаво, і ніхто не заперечує проти цього — але письменники хотіли б мати журнал, в якому могли б публікувати свої літературні твори. Досі „Літературна Газета" не спромоглась дати рецензії на видатні твори нашої літератури: нема й слова про Самчука (може тепер з'явиться), нема про Багряного. Про Гуменну — куца нотатка, про мою утопію — лайка за „ідеологічну невитриманість", численні видання „Дніпрової Хвилі" (там же в Мюнхені!) для „Літ. Газети" взагалі не існують, О. Мак — навіть не згадується. Словом, якщо це — орган молодих і для молодих, дуже добре! Розвивайте їх ідеї, обстоюйте їх положення — але заявіть про це, покажіть своє лице, якого в „Літ. Газеті" не впіймаєш! Питання про загальнолітературний орган мусить вирішити загальнолітературний з'їзд, який може ухвалити створення свого журналу. Але в програмі з'їзду на ці питання не відведено ніде місця, крім нарад членів „Слова" у неділю по полудні.

І третє питання: як з політичною програмою? В статуті „Слова" сказано, що комуністи не можуть бути його членами. Дуже добре. Але знову ж, що це означає на практиці? Що членами „Слова" не можуть бути люди, які мають партбілети, чи що членами „Слова" не можуть бути люди, які вважають, що комунізм для України може бути доброю річчю, в усякому разі кращою за російський комунізм під міжнародною покришкою? Бо від того самого Ю. Дивнича ми за останній час не чуємо вже нічого про „малоросіянство", а здебільшого чуємо про хвильовизм, тобто націонал-комунізм в літературі. Хвильовий зробив своє добре діло, і постріл його, як визнав сам Ю. Дивнич, врятував багатьох від вступу до компартії, хоч і став причиною фізичної загибелі багатьох. Але Хвильовий і М. Куліш не творили всієї української літератури часу її ренесансу двадцятих років, і десятки письменників, які не були у Ваплїте (і не були у неоклясиків), мали талант, поклали „печать свого духа" на цілі покоління української молоді, згинули чи були знищені не за ухил від партійної лінії, а за відверту антипартійність, за непримиренний і стійкий антикомунізм! І ось про цих десятки письменників не чути ні в „Літ. Газеті", ні в доповідях „Слова". Ніякої загальнописьменницької організації не може бути, коли вона не зробить себе спадкоємцем всієї української літератури, забороненої вдома, а не тільки кількох людей, які зробили свій вплив — нехай і спасенний — на когось із імпульсивних літературознавців.

Ось кілька прикладів, які показують, чому з'їзд письменників викликає і надії, і сумніви — і, безперечно, силу різних думок.

ВИМІНА СТУДЕНТІВ З СССР

Цього літа сорок американських студентів побувало впродовж 39 днів в СССР. Стільки ж часу пробули двадцять совєтських студентів у ЗДА. Совєтська група була дбайливо дібрана, зокрема щодо походження її членів із різних головних республік СССР. Найширший підсумок взаємних вражень з'явився цими днями в американському місячнику „Інтерколеджен", що його видають студентські ради „Айемсієй" та „Айдаблюсієй".

Враження двох студентських делегацій різняться стилем і свободою думки. У прилюдних розмовах совєтські студенти вживали загальних висловів, тож вони не віддзеркалюють дійсних особистих вражень окремих членів цієї групи. Американські відповіді були більш зіндивідуалізовані.

Американці були вражені в СССР незчисленними плякатами з гаслами про мир та частими окликами „мір міру". Звернуло їхню увагу „глибоке націоналістичне почування". Їхнє враження, що в СССР покладають великі надії на майбутнє, що там існує переконання, що „комунізм допровадить до створення кращого суспільства, і що СССР принесе щось вартісне у світ". „Мене застановило, — каже один з американських студентів, — що вони живуть плянами на майбутнє і тим, що вони мають доконати. Вони навіть часто змішують теперішнє з майбутнім і говорять про те, що заплановане, і про те, що вже виконане, як про ті самі речі". Цей самий студент твердить, що там не звертають уваги на минуле. Американцям здавалося, що вони опинилися в країні без історії.

Дивним було для американців відчування груповости в СССР. Одиниця там має пожертвувати своїми бажаннями для вимог групи. Вони зустрічали людей, що не лише цілковито підпорядкувалися центральній організації, але й були горді цим становищем, почуваючи себе „власниками державного майна".

Культ Леніна переходить в ідолопоклонство. Його всюди повно, а на ленінградському палаці піонерів є напис: „Ленін жив, Ленін живе, Ленін буде жити".

Релігія, в американському розумінні цього слова, там відсутня. Для більшости совєтських громадян комунізм заступив релігію. „Багато людей, що мають широке знання про Захід, знають мало або й нічого про християнську релігію, хібащо про історичну ролю Православної церкви в Росії". Та й історію цю більшість молодих совєтських студентів просто відкидає.

Одночасно багато людей не вірить тому, що читають про ЗДА, і просять пояснень.

Вони дуже обережні. Один совєтський студент, будучи сам з американцями в кімнаті, запитав своїх гостей: „А що в дійсності відбулося на Мадярщині?" — і замовк, коли у кімнату увійшов його товариш.

Там багато читають, але знання читачів неповне. У Ташкенті якась дівчина поважно запитала американців: „Пощо ЗДА допомагали нацистам під час другої світової війни?", або „Як американці погоджуються на нелюдськість атомових дослідів?". Далі: „Як Церква оправдує інтервенцію у Ливані", — „Чи ви віруєте в Бога? Як може інтелігентний юнак вірити в Бога?" У приватних розмовах часто міркують над сенсом життя, але при цьому не думають про релігію.

Інші питання: „Ми чули, що кожна родина в Америці має свій дім і авто. Чи це правда?"; „Пощо американці лінчують муринів?". Часте питання: „Пощо американський уряд прагне до війни?". „Як могли ЗДА скинути бомби на Гірошіму й Нагасакі, якщо вони хочуть миру?". В СССР усі були переконані, що СССР хоче миру, а ЗДА — прямують до війни, і що війну в Кореї розпочали американці.

Американських делегатів вразило мале знання про ЗДА в СССР. Мешканці СССР із міст ЗДА звичайно могли назвати тільки два: Ню Йорк і Шикаго. Кілька осіб призналося американцям: „Ми мали замало відомостей про Америку і все, що ми чули, було зле . . . але ви і ваші приятелі інші. Тепер ми не знаємо, що думати".

На демократичну систему там дивляться, як на щось недовершене, хаотичне. Там „не розуміють, . . . що можуть бути два погляди на більшість питань і що політичні партії необхідні. На їх гадку, лише один погляд може бути правильний. Здається, що догматичний комунізм неспроможний прийняти засаду, що людина має право помилятися". Американського студента-журналіста запитали, якій партії він служить, і дуже дивувалися, коли він відповів, що ніякій.

Західні журнали й часописи не продаються в кіосках міст СССР. Деякі книгозбірні отримують західню пресу, але необхідний спеціяльний дозвіл, щоб їх переглянути. Директор бібліотеки в центральній Азії заявив, що його бібліотека отримує американські газети, але на прохання показати їх відповів, що вони надійдуть лише через десять днів. „Нас часто запитували, чи „Правда" продається в Америці. Вони мовчали, коли ми казали, що продається, і що окремі уривки з неї публікуються в англійському перекладі в місячнику „Кюрент дайджест оф ди совєт прес".

Враження совєтської делегації нецікаві, вони звичайно обмежуються підкреслюванням американської гостинности, мальовничости американської природи, добрим влаштуванням університетів, спортових споруд тощо.

На політичні питання совєтські студенти відповідали, що „комунізм здобуває дедалі більше прихильників у всіх країнах. Один більйон людей вже будує новий соціялістичний світ. Ніхто не зможе стримати цього руху".

Але є й цікаві пояснення. Коли запитали делегата Узбекістану, в якій країні Росії знаходиться його батьківщина, він відповів: „Росія не однозначна з СССР. Росія, або Російська Совєтська Федеративна Соціялістична Республіка це тільки одна із п'ятнадцятьох союзних республік. Узбекістан — це одна з республік Союзу, але не частина Російської республіки". Інший „нацмен" підкреслив це саме: „Чуючи часто слово Росія і майже ніколи СССР, мені здається, що в ЗДА мало розуміють, що СССР це багатонаціональна країна, де всі національності мають однакову можливість розвивати свою економіку й культуру, де всі країни користуються рівними правами, як громадяни соціялістичної батьківщини".

Щодо цілинних земель: „Багато американців мають неправильне уявлення про істоту освоєння цілинних земель. Отож, ці землі — це родючий чорнозем, їхнє освоєння дасть можливість отримати такі запаси зерна, що інші плодючі райони, як Україна, — де є особливо сприятливі умовини для сільського господарства, — зможуть плекати такі цінні продукти, як цукровий буряк і овочі та розвивати годівлю худоби".

Загальне враження, що совєтські делегати були солідніше підкуті на всі можливі питання, і через це відповіді їхні нецікаві. Враження з Америки у них дуже офіційні, і вони могли б висловити їх навіть у себе вдома, не виїжджаючи до Америки.

Американці у своїх спостереженнях часто наївні, але це свіжі, безпосередні враження, і з них можна довідатись про якийсь малесенький куточок дійсного життя в СССР.

ДВА СВІТИ — ДВІ ДОЛІ

Ґлен Ґрін, директор Державної Виховної Програми, відбував недавно поїздку по країнах Західньої Европи. Перебуваючи в Баварії, мав нагоду приглянутись небувалим, майже фантастичним успіхам кількох родин чеських утікачів, що є тепер власниками чи не найбільших у світі фабрик т. зв. штучної біжутерії. Історія тієї скитальчої, тепер багатомільйонової оселі є ще одним доказом, що лише в атмосфері соціяльної та економічної свободи людина може виявити найбільшу ініціятиву в кожній ділянці життя.

Одинадцять років тому, звітує в „Крищен Іекономікс" висланець Вашингтону Ґлен Ґрін, явилися до старшини американської армії в малім містечку південно-західньої Баварії два обідрані втікачі з окупованої Совєтами території Чехословаччини, з Судетів. Все їхнє добро містилося в їхніх наплечниках. Про себе вони сказали, що походять з міста Ґабленцу, відомого на всю Европу своїми мистецькими виробами зі скла. Просили для себе й для 14-ти своїх побратимів-утікачів віддати до вжитку напівзруйнований колишній склад зброї. „Ми хочемо закласти тут другий Габленц, щоб наші вироби знову пішли по цілому світі", — сказали вони старшині. Американець спрямував їх до недалекого табору з-підсовєтських утікачів, але „парляментаристи" категорично відмовилися йти туди. Після перевірки американських військових властей, що вони дійсно втікачі з Габленцу, висококваліфіковані спеціялісти свого діла, віддали цій групі до диспозиції напівзруйновані об'єкти. Також технічно допомогли їм сяк-так влаштуватися.

Внедовзі стали прибувати сюди інші втікачі з „визволеного" Габленцу. І коли в 1947 році американські військові з'єднання залишили цю місцевість, на терені „Нового Габленцу" існувало вже чотири малі фабрики штучної біжутерії. Щобільше, перші їхні вироби, які пішли виключно на американський ринок, за море, викликали не абияку сенсацію; такого роду вироби були доти мало відомі в ЗДА, зокрема щодо їх прецизійности, фантазійности виконання і — приступности цін.

Сьогодні, як звітує Ґлен Ґрін, — цю первісну фабрику судетських мистців перетворено на своєрідний музей, а її піонери-засновники побудували на вигідному місці, оподалік — найбільш оригінальне в світі промислове містечко. Це — „Новий Габленц", що тепер начислює 15 тисяч душ, з того числа шість тисяч висококваліфікованих робітників, які працюють у 300 своїх майстернях! Інші втікачі із старого Габленцу заснували свої окремі центри продукції в недалекому Кавфбоєрні та в Маркт Обердорфі.

Згаданий висланець перебув кілька годин на діловій розмові з одним з колишніх утікачів, що є тепер директором фірми „Габльонц Індустрі". Він показав американцеві діловодство свого велетенського заводу, від початків його існування по останні дні. Зазнайомив його з технікою праці й змалював світовий засяг цієї „скитальської" дитини". Як виходить з книжок, за минулий рік вислано виробів цієї фірми до 45 держав світу на загальну суму двадцять п'ять мільйонів долярів. З цього числа на вісім мільйонів — до ЗДА. „Вільна торгівля і наша віра у свої власні сили допомогли нам розпочати нове життя" — заявив під кінець розмови Ваберсич, засновник цього „міста втікачів".

Справді, два світи й дві, зовсім інакші долі — „старого" й „нового" Габленцу. Чи треба кращої ілюстрації щодо утопійности комуністичної системи?

Р. К.

Листи до Редакції

ПРО „ТА ДЕЯКИХ ІНШИХ"

Надзвичайно приємно було читати статтю І. Савича „Та деякі інші" (Своб., 230/58), в якій Шан. Автор перелічив імена літераторів, що не ввійшли у список п. Костюка. Стає, одначе, дивним, чому деяких письменників зараховано до покоління, до якого вони непричетні, бо не виступили в часах „другої світової війни та після неї". Маю тут, наприклад, на увазі свого колегу Т. Курпіту, що — як багато інших — виступив ще далеко до другої світової війни. Т. Курпіта вже в 30 рр. брав живу участь у львівському Літературно-Мистецькому Об'єднанні „Недея" (куди належали Б. І. Антонич, В. Ковальчук - Калинів, Лідія Туркевич, Т. Курпіта, Я. Олійник, підписаний і інші, разом із мистцями школи Новаківського) і мав за собою вже тоді чималі літературні здобутки.

І на закінчення, де поділися оті дажбожичі, напередоднівці, вогнівці, дзвонівці і їм подібні?

Микола М. Палій
Білоїт, Виск. ЗДА.

ВИСТАВКА О. ГРИЩЕНКА І ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ

Вельмишановний п. Редакторе!

У „Свободі" з дня 18-го м. м. у звіті з виставки мистця Грищенка подано, що на її відкритті влаштовано для запрошених гостей прийняття заходами Об'єднання Мистців і Українського Інституту Америки. Це не зовсім точно, бо згадане прийняття своєму почесному членові влаштувало саме Об'єднання Мистців. Зате Інститут віддав для цієї виставки безкоштовно свої приміщення, як теж усебічно допоміг при її влаштуванні, завдяки чому ця виставка стала однією з найвдаліших імпрез українського культурного життя в Америці.

Управа ОМУ

ПОДЯКА ЗА ДОПОМОГУ

ВШ. Пане Редакторе!

Ми одержали від „Жіночого Демократичного Об'єднання в Трентоні через руки Вш П. А. Самосій суму 40 дол., як допомогу для вдів. При цьому Управа названої організації висловила побажання, щоб у Вашій газеті поміститати відповідну замітку.

Тому просимо дуже помістити таку подяку:

Управа Українського Центрального Допомогового Об'єднання в Австрії висловлює цією дорогою щиру подяку Хв. Управі Жіночого Демократичного Об'єднання в Трентоні за ласкаву допомогу українським вдовам в Австрії. Допомогу цю в сумі 40 ам. дол. розподілено 7 вдовам.

За Управу УЦДОА:
о. І. Дашковський, голова;
П. Русинко, секретар.

Юрко Степовий

ШПИГУНИ З КСЗД

(2)

О 0:30 годині вечора Ніна Михайлівна поклала собі до течки деіцо поїсти, рушник, шматок мила, сорочку переодягтися, поцілувала сплячих дітей і в супроводі чоловіка відправилася до трамваю. А там на розі Саксаганського і В. Васильківської попрощалася з чоловіком, скочила до трамваю і поїхала до Думської площі, щоб там пересісти на трамвай ч. 4 — і до Лук'янівки.

За 15 хвилин до 11 години Ніна Михайлівна вже стояла перед великою брамою Лук'янівської в'язниці. Вартовий уважно перечитав повістку, кудись зателефонував і звернувся до жінки:

— Обождітє мінутку, гражданочка!

Жінка ходила за кілька кроків від вартового і все постукувала черевиком об черевик, бо грудневий мороз досить дошкулював. Минали хвилини за хвилинами, які здавалися Ніні Михайлівні цілою вічністю, аж нарешті розчинилася та сама важка брама і якийсь у військовій уніформі гукнув:

— Гражданочка! Пойдьомтє со мной!

Він повів її по якихось сходах в сутерени, а потім піднялися якимись крутими сходами догори, потім знову на долину. І так кілька разів то піднімалися, то опускалися, аж Ніна Михайлівна вже й рахунок загубила тим сходам.

І нарешті, зупинилися перед важкими дверима, оббитими повстю з написом: N 102.

Військовий постукав до дверей, а жінці запропонував сісти на крісло в коридорі. За кілька хвилин військовий вийшов і пішов собі геть, а Ніна Михайлівна лишилася сама в напівосвітленому коридорі. Їй було дуже моторошно тут сидіти. Гробова тиша. Ніде ні звуку. Тільки час від часу тиша порушувалася глухою луною від стуку якихось дверей.

Десь біля першої години двері розчинилися і з-за них показався той самий гість, якого вона бачила у себе вдома, але тепер він був у військовій уніформі, з малиновими петлицями, на яких красувалися дві „шпали" (це значило майор безпеки). При боці маленький пістоль, але обличчя таке саме не суворе і не дуже приємне. Він попросив Ніну Михайлівну до кабінету і почав:

— То я був у вас гостем, а тепер ви у мене. Правда? Хоч ви така господиня, що мене й не почастували нічим, але я вас почастую.

При цьому він поставив перед жінкою тацю з чудовими тістечками, шоколядом і цукорками.

— Прошу гоститися.

Він почав перший недбало кусати тістечко, продовжуючи говорити:

— Так отож, Ніно Михайлівно, я був у вас у хаті, бачив вашу родину, знаю й те, з яким ви пострахом їхали сюди, але вам нема чого боятися, я вас попросив сюди в маленькій справі. Вам потрібно тільки підписати оцей папірець. На тому все скінчиться і ви собі підете додому до своїх милих діточок і гарного вашого чоловіка. Тим паче, ви свідома совєтська громадянка, ви розумієте, який тепер відповідальний час, як різні наші вороги намагаються повалити совєтську владу, як різні чужоземні держави засилають до нас шпигунів і диверсантів. Отож я вам зараз прочитаю цього папірця, а ви підпишете, добре?

Він розгорнув теку і почав читати:

„Я, Н. М. Тарасюк"... далі йшов перелік об'єктивних даних про неї, але найголовніше в тексті було таке: „стверджую, що часто бачила, як вечорами до мого сусіда Мекеди заходив його родич Х., що приїхав з КСЗД, в супроводі якихось двох чоловіків, вони подовгу сиділи за столом над якимись паперами, що я бачила через скляні двері, щось згадували Японію, Китай, якусь розвідку японську, потім залишали якісь не наші гроші у Мекеди на столі і відходили.

Все це я можу ствердити з повною відповідальністю перед совєтським правосуддям. За мої свідчення відповідаю своєю родиною".

— Оце і все! — зауважив слідчий, — вам тільки треба підписати.

У Ніни Михайлівни голова ходором ходила, бо вона ніколи не бачила ніякого Х. у сусіди, а тим більше й не могла чути ніяких розмов, бо хоч і мешкала по-сусідському з Мекедою, але ніколи в нього в хаті не була.

— Але ж я . . . — почала вона боязко заперечувати.

Слідчий насупився, зробив суворе обличчя і сердито відрубав:

— Коли ви хочете побачити ще своїх дітей і чоловіка, то мусите негайно підписати, а коли ви хочете бути там, де Макар телят не пас, то можете відмовитися.

Він на цьому грізно почав постукувати по столі і підсувати Ніні Михайлівні самописку.

Жінка трохи повагалася, але в цей час слідчий натиснув на ґудзика і запитав:

— Так ваше останнє слово: так чи ні?

У цей час з'явився якийсь вояк без знаків на петлицях, але з рушницею в руках і гаркнув:

— Я вас слушаю, тов. слєдоватєль!

Слідчий, з притиском подивившися на жінку, запитав:

— Так як, гражданочка?

Ніна Михайлівна, вся трясучись, ледве промовила: „так"!

— Ну от і хорошо, — ідітє собі, — махнув рукою до вояка.

— Єсть, іті! — по-молодецькому стукнув підборами вояк і відійшов.

Ніна Михайлівна дрижачою рукою поставила на протоколі: „Н. Тарасюк".

А незабаром вона гістерично плакала в себе дома на ліжку і розповідала чоловікові про свої нічні пригоди.

ВІДЗНАЧЕНО 25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ГОЛОВИ УВАН В КАНАДІ

Дня 28 листопада ц. р. відбулося засідання УВАН у Вінніпезі, на якому відмічено 25-ліття наукової і громадської праці Президента УВАН в Канаді, проф. д-ра Ярослава Рудницького. Святочну Сесію відкрив віце-президент УВАН д-р М. Мандрика і попросив секретаря відчитати привіти, що вплинули з цієї нагоди на адресу УВАН і між ними — від українських церковних Ієрархів, від українських національних централь, як Комітет Українців Канади та інш. громадських установ, від українських наукових інституцій як — НТШ, УВУ, УТІ, УВАН, від українських культурних установ і музеїв та бібліотек в Канаді і Америці, від чужинецьких Університетів, Академій та приватних науковців.

Доповідь про працю Ювілята виголосив д-р М. Мандрика і проф. М. Боровський. На бажання Ювілята відзначення цього ювілею обмежено до закритої Сесії УВАН в цей день, без влаштування публічного святкування. Секретар УВАН подав до відома, що Ювілейну публікацію проф. Поппа, присвячену 25-річчю проф. Я. Рудницького, видану з цієї нагоди „Інтернаціональним Центром Мовознавства" в Бельгії, УВАН вислала понад 100 науковим установам та бібліотекам у вільному світі і одержала подяки: з Оттави, Торонта, Ню Йорку, Вашингтону, Лондону, Кембриджу, з Парижу, Відня та інш.

На закінчення Сесії Ювілят в своєму слові зазначив, що ідея української вільної науки присвічувала йому в дотеперішній діяльності і що найважливішою його працею він вважає „Етимологічний Словник Української Мови", над яким він працює вже 15 літ, а який, з уваги на брак фондів, досі не був виданий.

ПОМЕР ЧІЛІЙСЬКИЙ КАРДИНАЛ У ВІЦІ 92 РОКІВ

Сантіяґо, Чіле. — 4-го грудня тут помер 92-річний кардинал Хозе Марія Каро Родріґез, який був Архиєпископом Сантіяґо і найстаршим членом Колеґії Кардиналів. Він був кардиналом від 1946 року. В останніх роках незлужав, але високо тримав прапор свого високого становища, з успіхом перемагаючи політичні буревії в своїй країні. Смерть кардинала Каро зменшила число членів Колеґії Кардиналів до 51.

З наших буднів

НА З'ЇЗД ПИСЬМЕННИКІВ

Га, що тут казати, друзі-літерати! Наші мистці-образотворці таки здоганяють нас і переганяють на всіх фронтах!

Ви тільки порахуйте, скільки виставок вони влаштували на терені самого Ню Йорку, так по наших ґалеріях, як і по американських! Ви порахуйте — скільки з них їздило заграницю, як то кажуть, „для переполоскання пензлів", а скільки нас — для загострення притупілих „пеліканів"...

Фактично, з нашої братії ніхто ще не відвідував старої Европи, крім Михайла Островерхи, але він їздив туди радше як побожний паломник, а не як письменник. А з них — маєте: поїхав Гуцалюк, вернувся, покрутився по Ню Йорку і знову поїхав до Парижу. Поїхав Гніздовський, вернувся, ще й жінку собі привіз. Поїхав Славко Гординський, порейдував собі по Італії, Греції, був навіть на Афонській горі, хоч і не пішов слідами Івана Вишенського і не постригся в ченці.

А потім вдарила найгрубша канона: приїхав з Франції до ЗДА їхній цісар та патріярх, мистець світової слави, Олекса Грищенко, якого ми так знаменито зустрічали на відкритті його виставки в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

І тут — заввага на маргінесі: Олексу Грищенка, ми, літератори, можемо так само уважати нашим цісарем, як малярі своїм. Його остання книжка — „Україна моїх блакитних днів", дає йому повне право стати членом „Слова", а навіть почесним головою нашого З'їзду.

Коли я приглядався на виставці стрункій, козацькій постаті 75-літнього мистця, мені пригадався інший великий син степової України, який теж прийшов у літературу з іншого, сказати б, царства, з царства Десятої Музи, з фільму: світової слави фільмовий режисер, покійний Олександер Довженко.

Книга Довженка „Зачарована Десна" нагадує книгу Грищенка настроєм, поетизмом, кліматом, це так само пісня невимовної туги за омріяною Батьківщиною, з тією різницею, що один Олекса тужив за нею в далекій, похмурій Москві, а другий Олекса — в соняшній Франції.

Може хтось з друзів-літературознавців заторкне проблему туги в програмовій доповіді на нашому З'їзді?.. По-моєму — це дуже цікава тема.

Безумовно — є ще й інші цікаві теми, а для прикладу назву хоча б одну з них, позичаючи заголовок від батька нашої прози, Гоголя: „За що посварились в „Українських Вістях" Іван Павлович Багряний з Василем Кириловичем Чапленком, або релігійна проблематика в українській літературі на еміґрації". Гречно прошу керівників З'їзду затягнути цей пункт до порядку нарад.

З програми З'їзду бачу, що на ньому буде присвячена виключна увага письменникам на Рідних Землях — розстріляним і ще живим. Розстріляні та покійні наші друзі мовчатимуть, але живі, звичайна річ, гарненько нам за це віддячаться, і на черговому своєму З'їзді в Києві вилають нас „зрадниками", „запроданцями", „покидьками на чужих смітниках" і тому подібне.

І це в порядку. Вони так мусять робити. Ми ж, зі свого року, повинні мати для них багато щирого співчуття й глибокого вирозуміння. Але в пресі, в публікаціях, теж мусимо їх лаяти, і то здорово, бо цим робимо їм велику, братню прислугу.

Та це, так мені здається, окрема тема для доповіді.

І к е р.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

КНИЖКИ—КАРТКИ

РІЗДВЯНІ КАРТКИ
НОВИЙ ВИПУСК

12 штук з ков.	$ 1.00
25 " " "	2.00
55 " " "	4.00
100 " " "	6.00

Замовлення прошу слати на адресу:
Rev. N. ANTOCHY
1927 — 5th Street, N. E.
Minneapolis 18, Minn.

MISCELLANEOUS

УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ в Нью-Йорку
JEWELERS
МЕТА
236 E. 14th ST.
NEW YORK 3, N.Y.
TEL. OR 4-2590

Радіоприймачі
Telefunken,
6 голосників,
раніше — $ 299.95 —
тепер — $ 199.95

MARKE SALAMANDER

Поштові посилки полагоджується негайно. Висилається безплатні каталоги.

імпортовані з Німеччини

"HARALD" чорні або бронзові з телячої шкіри виложені футерком $ 16.95

"RIA" чорні замшові прикрашені кримкою, виложені футерком $ 15.95

Теплі, виложені футерком дитячі черевики на вулицю $ 8.95 - $ 12.95

З вовни верблюда папучі для жінок, чоловіків і дітей, також інші моделі $ 2.95 - $ 5.95

Щойно одержано лещетарські черевики.
Німецькі панчохи "Perlon" $1.25.
Німецькі робочі чоботи і пантофлі у великому виборі

SALAMANDER

335 EAST 86th ST., N. Y. C.
між 1. і 2. Avenue
Tel.: EN 9-3045
Відкрито щоденно 10—7, в четвер 10—9 год.

58-02 Myrtle Avenue,
Ridgewood-Brooklyn
Tel.: EV 1-3727
Відкрито щоденно 10—7, в середи до 6, п'ятниця до 9 год.

HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ
Похоронного Заведення
від 1854
HALLETT HOMESTEAD
147th St. and Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

Bleyle

Камізельки і плетені жакети. Мужеське і жіноче спідне білля.
Дощевики.
LODEN FREY — МЮНХЕН
на холодні і вогкі дні:
ВОВНЯНІ ПЛАЩІ І КУРТКИ.
Улюблене Schiesser
Macco — спідне білля для жінок і мужчин.
WM. LANDMESSER & SON
1653 SECOND AVENUE
NEW YORK CITY
(між 85 і 86 вул.)
Tel.: RE. 4-2106

РОЗШУКИ

Хрестна мама пошукує ОЛЮ ОЛЕКСІЄВНУ — дів. прізвище — КРОХМАЛЬ. Хто знав би щонебудь про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Tonia KROCHMAL
4211 Martin Street
Detroit 10, Mich., USA

MISCELLANEOUS

Пощо тратити час на писання адрес?
ПЕЧАТКИ РІЗНОГО РОДА
— виробляє —
Roman Iwanyckyj
1726 Park View Ave.
Bronx 61, N. Y.
Тел.: пізно веч.: SY 2-9437
ПЕЧАТКА: 3 лінії у 2-х інчах $ 1.60
ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

Не чекайте аж Вам забракне! Зробіть запас вже тепер на неділю. Доставляємо даром!
Hempstead і Околиця.
Телеф.: IVanhoe 3-1888
WALTER PODBIELSKI
LIQUOR STORE
Всі популярні марки. Заграничні і домашні лікери, вина.
141 Westbury Blvd.
Hempstead, L. I.

Ви можете ще вислати ГРОШІ до КРАЮ
НА РІЗДВО!
СКОРО — ЛЕГКО
НАЙЛІПШЕ
ГРОШІ ДО КРАЮ
10 рублів — за $ 1.00
Оплата $ 5.00 за пересилку до $ 50.00
Експресова достава до 2-ох тижнів.
ПОВНА ГАРАНТІЯ
ПОСВІДКИ ОДЕРЖАННЯ.
GRAMERCY Dep. S
118 East 28th Street
NEW YORK CITY, N. Y.
Tel.: MU 9-0598 -0599

ВПЕВНІТЬСЯ,
що Ваша
ДАРУНОК-ПОСИЛКА
до КРАЮ є
100% забезпечена

Коли висилаєте свій пакунок впевніться, що висилаєте його через авторизовану фірму і вимагайте доказу забезпечення.

Це є у Вашому найліпшому інтересі посилати через відповідальну фірму, яка є в бизнесі понад 25 років. Ми гордимося нашою ввічливою, доброю, уважною і скорою обслугою.

Пакунки одержані поштою, полагоджується і висилається рахунок до 24-ох годин.

Зайдіть до одного з наших бюр і жадайте, щоб керівник показав Вам посвідчені відбитки нашої забезпеченевої полиси "from Door to Door".

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

Пишіть або телефонуйте за найновішим інформаційним каталогом.

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, Pa.
Tel.: WAlnut 5-3455

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel.: LYceum 5-0900

4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
Tel.: FRontier 6-6399

1313 Addison Rd.
Cor. Superior Ave.
& E. 71st Street
Cleveland 3, Ohio
Tel.: UTah 1-0807

390 West Broadway.
So. Boston 27, Mass.
Tel.: ANdrew 8-8764

6446 Michigan Ave.
Detroit 10, Michigan
Tel.: TAshmoo 5-7560

683 Hudson Ave.
Rochester, N. Y.
Tel.: BAker 5-5923

263 Market Street
Newark 2, N. J.
Tel.: MArket 3-1968

346 — 3rd Ave.
Pittsburgh 22, Pa.
Tel.: GRant 1-3712

ДО ВИНАЙМУ
FOR RENT

ДО ВИНАЙМУ в НЮАРКУ
3 або 4 кімнати,
які надаються на бюра для лікарів, дентисти чи адвоката. Легко переробити. Ідеальне положення. Українська дільниця.
Інформуватись від 9-6 веч.
Телеф.: BIgelow 8-1777

ДО ВИНАЙМУ на БРОНКСІ
5-кімнатне, комплетно умебльоване помешкання.
Навпроти парку.
Самітні пані, або бездітне подружжя.
Телеф.: LUdlow 5-2411

4 КІМНАТИ,
з усіми удогідненнями.
Добре положення в східній частині Ню Йорку.
Tel.: CAnal 8-3970
411 East 19th Street
N.Y.C.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

● У Сан-Рафаелі, Каліфорнія, судитимуть адвоката Дж. Дейвіса, який перешмуґлював з в'язниці рукопис свого клієнта Керила Чессмена, засудженого на кару смерти. Чессмен кілька разів вносив апеляції і уже кілька років чекає на виконання кари. Про свій побут у в'язниці він видрукував книжку, яка свого часу була „бестселлером".

MISCELLANEOUS

Повідомлення про зміну адреси:
WILLIAM DUBAS
PLUMBING and HEATING CONTRACTOR
180 NESBIT TERRACE
Irvington 11, N.J.
ESsex 2-0079 ESsex 5-9212

HARTMAN'S RESTAURANT
BAY RIDGE'S FAMOUS LANDMARK
9924 Fourth Avenue, Brooklyn — Tel.: SH 5-9291
СПЕЦІЯЛЬНІ ОБІДИ на РІЗДВО і НОВИЙ РІК
подається — від 11-ої ранку до 10-ої вечора.
Просимо замовляти вчасно. (Також дитячі порції).

THE TRUST COMPANY OF NEW JERSEY INVITES YOU TO JOIN OUR NEW

Christmas Club

Decide right now how much money you'd like to have when the next Christmas shopping season rolls around. Then join our new Christmas Club. That's the sure way to have the money you'll need for gifts, money for decorations, money for holiday parties—money to make it the *merriest* Christmas ever. Come in to *any* of our twelve convenient offices. Open your new Christmas Club Account today!

TO HAVE	SAVE
$ 50	$ 1 a week
$100	$ 2 a week
$150	$ 3 a week
$250	$ 5 a week
$500	$10 a week
$1,000	$20 a week

OPEN MONDAY EVENINGS

The Trust Company of New Jersey

Twelve Convenient Offices Serving Hudson County with One-Stop Banking

Member Federal Reserve System • Federal Deposit Insurance Corporation

GR 5-9740
"ORBIT BUREAU"
306 E. 9th STREET NEW YORK 3, N. Y.

ПОЛАГОДЖУЄ: **СПРАВИ ЕМІҐРАЦІЙНІ.**
ПЕРЕСИЛАЄ: **ЛІКИ, ПАЧКИ СПОЖИВЧІ, ТОВАРИ ТЕКСТИЛЬНІ, АКОРДЕОНИ-ГАРМОНІЇ, МАШИНИ ДО ШИТТЯ, МАШИНИ ДО ПИСАННЯ й ін.**

ОСЬ ЦІНИ: 1. на деякі ЛІКАРСТВА: Риміфон 500 табл. — $5.60; Стрептомицина 30 гр. — $ 11.25, 20 гр. — $ 7.50; Пеніциліна 5 × 10 cc. 15 міль. ун. — $1.50; Кортізон 20 табл. — $7.25, 20 cc. — $7.30; Інзуліна 12 × 5 cc. 20 ун. — $1.70; Ко-раміне (Ціба 100 cc. — $4.50; Вітаміне (Б-12) 50 амп. — $4.00; Ауромицина 25 кап. — $4.60. — Подані ціни, разом із митом.
ОПЛАТИ: Пошта летунська до 2-ох ф. — $8.15; до 4-ох ф. — $10.05. — Оплата маніпуляційна — $ 8.50.
2. на деякі ТЕКСТИЛЬНІ ТОВАРИ, а саме: два купони на убрання в краcках, до вибору разом з пересилкою й всіми оплатами — $33.15.

ВСІ ПЕРЕСИЛКИ Є ҐАРАНТОВАНІ І УБЕЗПЕЧЕНІ.
З ПРОВІНЦІЇ ПОЛАГОДЖУЄМО СПРАВИ ЛИСТОВНО.

Поспішіть вислати Рідним і Друзям **ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ**
Найбільш відповідальна фірма ВИСИЛКИ ПАЧОК до всіх країн Европи і других

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED BY U.S.S.R.)
BROOKLYN, 1530 Bedford Ave., (cor. Lincoln Place.) Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.

Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одіж, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Достава пачок ґарантована, підпис відборця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка забезпечена. Для вигоди клієнтів при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости по уміркованих цінах.

Фірма відкрита: ЩОДЕННО, включаючи НЕДІЛІ від 9-ої рано до 6-ої веч., в СУБОТИ: від 9-ої рано до 4-ої по пол.

Бюро в НЮ ЙОРКУ при 2-ій Еве. відкрите кожної суботи і неділі: 9 рано до 4 п. п.
Бюро в НЮАРКУ відкрите тепер в НЕДІЛІ — від 9-ої рано до 6-ої по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Avenue, DETROIT 12, Mich. TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street, PHILADELPHIA 23, Pa. WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue, HARTFORD, Conn. CHapel 7-5164	121 S. Vermont Street LOS ANGELES, Calif. DUnkirk 5-6550	1241 Ashland Avenue, CHICAGO 23, Ill. HUmbold 6-2818

● Крайова Рада Безпеки в Шикаґо стверджує, що число нещасливих випадків в автових катастрофах в жовтні збільшилось на 4 відсотки в порівнянні з жовтнем 1957 року і становило 3,590 (в жовтні 1957 — 3,450). Ніхто не знає, де є причина цього явища. Але в загальному цього року в перших 10-ох місяцях на шляхах згинуло 29,770 осіб, а минулого року в цьому самому часі — 31,220.

RESTAURANT

STEINWAY LODGE
Restaurant of Distinction
Приватні прийняття до 200 осіб у величавій залі дзеркал. Весільні прийняття наша спеціяльність. Недільний обід від 1-8 п. п. від — $3.00. Замовлення на РІЗДВО вже тепер — $ 3.25.
18-34 (Foot of) Steinway St.
ASTORIA, L. I.
Tel.: AS 8-9813

GRIPSHOLM RESTAURANT
324 East 57th Street, N. Y.
Найліпше шведське
SMORGASBORD
Іерекуски — Коктейлі — Обіди
Відкрито: кожного дня.

BUSINESS OPPORTUNITY

РЕСТОРАН до ВИНАЙМУ
Повне влаштування: нічого не треба докуповувати. 64 E. 7th St., близько 2nd Ave, NYC. 1 бл. на схід від церкви св. Юра. Розмір крамниці 55 × 20. сидження на 75 осіб, позаду город на пиво 35 × 20; поміркований рент. Інформуватися:
SAUL BIRNS
111 2nd Ave. NYC
або тел.: ALgonquin 4-9800

СКЛЕП з ЦУКОРКАМИ І ЛАНЧОНЕТА
Відкр. 6 днів у тижні. Дохід від $1,200 до $1,400 тижнево. Чинш $ 150 місячно. Дуже добрий бизнес. Якщо б було відкрито в неділі дохід був би понад $ 1.600 тижнево. Ціна — $ 17,000.

ТАВЕРНА І РЕСТОРАН
Добрий бизнес. Продам дешево з уваги на інший бизнес, який дістав у спадку. Ціна $ 16,500.
Телефонувати або писати:
IG. F. KASPROWICZ
21 Woodbine Ave., Newark, N. J.
Tel.: ESsex 5-1691
від 7:00 до 10:00 рано

Близько 100 років чесної обслуги.
BURNS BROS
BROOKLYN, N. Y.
● Олива до огрівання
● Вугілля
● Печі на оливу
Tel.: GLenmore 6-6500

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ
оперета (комедія) Г. Квітки-Основяненка, муз. Степенка на платівках, ціна $12.50.

HOHBERGER IMPORTS
4 St. Mark's Place NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: ALgonquin 4-9430
ОДИНОКИЙ ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
—> **ІМПОРТОВАНИХ ЦУКОРКІВ** <—
німецької фірми EMIL HOHBERGER.

Цукорки Гоґберґера є першоякісні в різних смаках і опакуваннях. Ціни безконкуренційні.
Жадайте по всіх крамницях правдивих цукорків Гоґберґера в оригінальних цельофанових торбинках.

Mercury UTC
PARCEL & TRADING CO.
80 East 7th Street
NEW YORK CITY 3, N. Y.
Tel.: ORegon 4-3930

ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи
ФАХОВО — СОЛІДНО — СКОРО.
ВИСИЛКУ І МИТО ПЛАТИТЬСЯ ТУТ.
Летунською поштою до 8-10 днів.
Маємо на складі ГУРТОМ І ДЕТАЛІЧНО такі товари: ШКІРУ м'яку і тверду — ХУСТКИ швайцарські, японські, арґентинські та інші. — МАТЕРІЯЛИ вовняні імпортовані і місцеві — ПОЛОТНА — ВСИПИ — ОКСАМИТИ СТРУКСИ та ін. — МАШИНКИ до стриження — БРИТВИ та НОЖИЦІ — також німецькі ДІЯМАНТИ до різання скла у великому виборі.
— ЦІНИ НИЗЬКІ —
Крамниця відкрита:
ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 8-ої вечора,
у НЕДІЛЮ — від 9-ої рано до 4-ої по пол.

ПАЧКИ до всіх країн Европи
без МИТА...
ВИСИЛАЄМО — ХАРЧІ, ОДЯГ, ВЗУТТЯ, МАШИНИ, АКОРДЕОНИ і багато інших речей.
НАЙНОВІШІ ЛІКИ
Найнижчі ціни. — На бажання висилаємо каталоги.
Також ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ.
S. DZIAKIEWICZ AGENCY
860 So. Broad Street TRENTON 10, N. J.
Телеф.: EX 4-9559
Бюро відкрите ЩОДЕННО — до год. 6-ої веч.
в СУБОТИ — до год. 3-ої по пол.

MISCELLANEOUS

ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других
Користуйтесь услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ І СКОРОЇ ФІРМИ
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(Licensed by the USSR)
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — Tel.: CHelsea 3-2583

НАШІ ВІДДІЛИ:

39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel.: MArket 2-2877	141 Second Ave. N. Y. C. Tel.: GR 5-7430	132 Franklin Ave. HARTFORD, Conn. Tel.: CHapel 6-4724 Mgr. Я. Тростинецький	332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: MOhawk 2674
900 Literary Rd. CLEVELAND 13, O. Tel.: TOwer 1-1461	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel.: TOwnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel.: WAlnut 5-8878	308 W. Fourth St. BOSTON 27, Mass. Tel.: ANdrew 8-5040

По всі запити, що відносяться до висилки пакунків Вашим Рідним і Друзям, звертайтесь до наших досвідчених, ввічливих і уважливих керівників, які радо дадуть Вам всі необхідні інформації.

Обдаруйте своїх Близьких і Рідних — ПОСИЛКОЮ — на РІЗДВО І НОВИЙ РІК!

Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, ґарантує на 100% доставу кожної посилки.

Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летунською поштою через 7-12 днів).

В крамницях вибір першоклясних харчових продуктів, мануфактурних виробів, шкіри, хусток на голову, взуття, годинників і т. п., по дуже низьких цінах.

Затямте, що ми є спеціялісти у всьому, що відноситься до висилки пакунків.

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

3 1/4 %
РІЧНО
кредитоване, або платне 2 рази в рік.

ПОЧАВШИ 1-го СІЧНЯ 1958 р.

- Ощадності, забезпечені до $ 10,000
- Гроші, одержані до 15-го грудня, будуть процентувати нові дивіденди, від 1-го грудня.
- Радо приймаємо нові конта, від $ 1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора

ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.